

MIN NABO TOTORO

REGISSØR	HAYAO MIYAZAKI
ORIGINALTITTEL	TONARI NO TOTORO
NASJONALITET	JAPAN
SPRÅK	DUBBET TIL NORSK
PRODUKSJONSÅR	1988
SPILLETID	1 TIME 26 MIN
SENSUR	TILLATT FOR ALLE
MANUS	HAYAO MIYAZAKI
PRODUKSJON	STUDIO GHIBLI
NORSKE STEMME	HANNE DANCKE, REIDUN BERNTSEN, AGNES FASTING, TOMMY KARLSEN, CHRISTOFFER STAIB, INGER TEIEN
DISTRIBUSJON	ORO FILMAS FILMSTUDIEARK SKREVET AV PER TERJE NAALSUND
KLASSETRINN	1.-7. KLASSE
FAG	NORSK, ENGELSK, SAMFUNNSFAG, KUNST OG HÅNDVERK
EMNER	FILM, TEGNING, SKRIVEVERKSTED, POPULÆRKULTUR

DETTE ER ET FILMSTUDIEARK UTGITT AV FILM&KINO. FOR Å BESTILLE BILLETTER TIL FILMEN TA KONTAKT MED DIN NÆRMESTE KINO

MIN NABO TOTORO

Min nabo Totoro er en japansk animasjonsfilm som passer utmerket for barn i grunnskolen, fra 1. – 7. klasse. Filmstudiearket inneholder først en del bakgrunnsinformasjon om filmen, og deretter forslag til aktiviteter som elevene kan settes i gang med etter å ha sett filmen.

Filmen handler om to søstre – 11 år gamle Satsuki og 4 år gamle Mei, som flytter ut på landet, like utenfor Tokyo, i 1958. De ankommer huset sammen med faren sin, mens moren ligger på sykehus med tuberkulose. Alle er de redde for at hun skal dø, og storesøsteren Satsuki har tatt mye av ansvaret for lillesøsteren.

De har likevel ikke mye tid til å bekymre seg for moren – det nye huset er falleferdig, og det sies at det spøker i det. Mei får snart godt lag med åndene i og rundt huset – og særlig gjelder det et stort, merkelig vesen som de kaller Totoro. Totoro er en slags ånd som tar hånd om skogen ved siden av huset.

Begge jentene gleder seg til at moren skal komme hjem på besøk, men da de får beskjed om at hun ikke vil komme likevel, tenker begge to det verste. Satsuki blir så opptatt av å finne ut av hva som er skjedd, at Mei mister henne av syne, og deretter er det ingen som kan finne Mei. Hele landsbyen leter etter henne uten å finne henne. En sko som flyter i elva, tyder på at hun har druknet. Til sist kommer Satsuki på at hun må be Totoro om hjelp.

STILEN – BLANDING AV REALISME OG DET FANTASTISKE

Tegnefilmen gjengir jentenes liv på realistisk vis – både leken og alvorret er som i det virkelige livet. Overdrivelsene som vi gjerne forbinder med tegnefilm, finnes bare i sekvensene med Totoro og de andre

vesenene. Kontrasten mellom disse fantastiske sekvensene og realismen, gjør at man ikke vet sikkert om Totoro og vesenene bare er en del av jentenes fantasi, eller om de er virkelige.

Den ganske alvorlige historien om to jenter som savner moren sin, får gjennom fantasisekvensene klangbunn – scenene med Totoro skaper undring og vekker latter, og er dermed med på å gjøre tilskuernes fortvilelse over Meis forsvinning enda større. Den som er interessert i hvordan ”fantastiske” elementer i fortellinger kan nå dypere enn realistiske fortellinger (akkurat som for eksempel i *Brødrene Løvehjerte* av Astrid Lindgren), får her mye å tenke på.

BAKGRUNN – STUDIO GHIBLI OG REGISSØREN HAYAO MIYAZAKI

Animasjonsfilmene fra Studio Ghibli i Japan blir i dag regnet blant det ypperste som lages av tegnefilm i verden, og fenomenet kan best sammenliknes med amerikansk tegnefilm på 1930-40-tallet, da konkurransen mellom Walt Disney og Warner Bros. skapte et miljø for tegnefilm som henvendte seg til både voksne og barn samtidig.

I Vesten sorterer man i dag temmelig strengt mellom barne-kultur og voksen-kultur. Hovedgrunnen til dette er at barn er blitt en viktig målgruppe for kulturindustrien, og at produkter derfor målrettes mot denne aldersgruppen. En konsekvens av dette er at kulturformer som ofte retter seg mot barn, generelt oppfattes som bare for barn og unge. Dette gjelder for eksempel fenomener som tegneserier og tegnefilm.

I Japan er tegneserier (manga) og tegnefilm (anime) populære også blant voksne, og det har ført til at de også dyrkes som kunstform. Studio Ghiblis grunnlegger, Hayao Miyazaki, er blant dem som lager både tegneserier og animasjonsfilmer. Han har høy status i Japan, og to av filmene hans er blitt kåret til beste japanske film av året (uansett ”sjanger”): Prinsesse Mononoke (1997) og Chiriho og heksene (2001). Den sistnevnte fikk også amerikansk Oscar for beste animasjonsfilm, i tillegg til at den vant førsteprisen ved

løpig siste filmen til Hayao Miyazaki, Det levende slottet (2004), ble også nominert til Oscar for beste animasjonsfilm. Miyazaki er født i 1941, og begynte karrieren sin som animator i 1963. Han regisserte sin første langfilm i 1979.

Min nabo Totoro var den tredje filmen Miyazaki regisserte selv. Han skrev også manuset til filmen. Mye tyder på at historien inneholder mye som stammer fra Miyazakis eget liv. For eksempel hadde Miyazakis

mor tuberkulose, akkurat som moren i filmen. Stedet handlingen er lagt til, er i området der Miyazaki bor, Tokorozawa, som er en forstad til Tokyo. Hovedpersonen i filmen var lenge en eneste jente, men underveis delte Miyazaki henne opp i to: Mei og Satsuki (som er navnet på den 5. måneden i den japanske kalenderen, dvs. mai, som jo ligner på "Mei").

Filmene ble laget allerede i 1988, men er av ulike grunner først nå kommet på kino i de skandinaviske landene.

FORSLAG TIL AKTIVITETER

Alt etter hvor god tid man har til etterarbeid kan man gjøre disse aktivitetene etter å ha sett filmen. Aktivitetene bygger på hverandre, så man bør følge rekkefølgen på dem.

Tegne – male – plastilina

Etter å ha snakket litt med elevene om hva som skjedde i filmen, er det en god idé å la elevene få konsentrere seg om å gjenskape noe av filmen på egenhånd. Elevene kan for eksempel tegne eller male en hendelse fra filmen. Etter på kan de lage figurer fra filmen ved hjelp av plastilina. Dette er en god måte å bearbeide filmen på, der elevene gjerne snakker seg i mellom om hva de lager, og hvorfor de vil lage det. (Varighet ca 20 min)

Storyboard

Bildene elevene har laget kan man henge opp på tavla etterpå. Få elevene til å sortere dem i riktig rekkefølge, slik som hendelsene forekom i filmen. Slik lager klassen et storyboard. Skriv ned nummeret på bildene, slik at dere kan rekonstruere rekkefølgen etterpå. Spør gjerne om det er scener fra filmen som mangler. Slik får elevene mulighet til å jobbe mer med selve fortellingen i filmen. (Varighet ca 20 min)

Lite skriveverksted

La elevene få tilbake tegningene sine – og be dem om å finne fram blyant og et ark. Led dem så gjennom et lite skriveverksted, der elevene skal: 1) Skrive ned det personene sier (eller hvis de ikke sier noe, hva de kan sies å tenke på) akkurat i den situasjonen som de har tegnet. 2) Skrive ned hva personene kunne enten lukte eller høre i den situasjonen som de har tegnet. 3) Skrive ned hva en av personene vil akkurat i den situasjonen de har tegnet. (Varighet ca 20 min)

Utstilling/billedbok

La elevene få stille ut tegningene og tekstene fra skriveverkstedet i klasserommet, og heft de gjerne sammen til en billedbok etter at utstillingen har hengt framme en stund. Still også ut eventuelle plastilinafigurer.

Film

Hvis skolen har utstyr til det – lag en digital historiefortelling ved hjelp av Windows Movie Maker, der dere skanner inn bildene og legger lyd på ved å lese inn det som passer best av tekstene som ble skrevet til bildene. (Varighet 1 dag)

Eller – la elevene få lage en animasjonsfilm med plastilinafigurene som de har laget, og der de gjerne forsøker å gjenfortelle (deler av) filmen. Til dette trenger man også å lage bakgrunner som figurene kan bevege seg foran. (Varighet 3 dager)

FORSLAG TIL FORDYPNINGSEMNE: POPULÆRKULTUR

Mens elevene bruker mye tid på populærkultur i fritiden, er det sjelden at de får mulighet til å bringe den inn i skolearbeidet. Her er det som regel viktigere å sette seg inn i for eksempel vikingekulturen, kulturen i Romerriket, eller bakgrunnen for 2. verdenskrig. Å reflektere over det som elevene selv velger å omgi seg med, kan være med på sette i gang tanker både om hva de bruker tida til og hvor mye forskjellig de er opptatte av. Her er noen tips:

1) La elevene få i lekse å ta med seg populærkultur som de benytter seg av, og presentere det for hverandre. Be dem om å fortelle om hvor produktet kommer fra (for eksempel Japan, Norge, USA), hvordan de har fått det, hva de bruker å gjøre med det (lese, se på video, samle på kort, konkurrere), hvor mye tid de bruker på det, og hva det er de liker ved det.

2) En videre mulig, større oppgave: Få elevene til å presentere populærkultur fra hele verden gjennom gruppearbeid. Hva slags populærkultur forbinder de med USA, Europa, Japan, Norge – og mer krevende: Afrika, Arabia, India, Kina osv...

3) Hvis det er noen som er opptatt av japanske tegneserier (manga) eller tegnefilmer (anime); få dem til å presentere dette for klassen. La klassen stille dem spørsmål.

FORSLAG TIL FORDYPNING I FILMEN GJENNOM OVERSETTELSE FRA ENGELSK

Det kan lages oppgaver i engelskundervisningen ved å hente inn informasjon om filmen fra nettet. De tre oppgavene her har forskjellig vanskelighetsgrad, og læreren bør selv vurdere om elevene har gode nok engelskkunnskaper til å jobbe seg gjennom disse engelske tekstene.

1) Gå inn på fansiden for Studio Ghibli – og skriv ut forklaringene til filmen:

<http://nausicaa.net/miyazaki/totoro/faq.html>

La elevene få oversette hvert sitt spørsmål og svar til norsk, og fortelle om det til klassen. (Noen få av spørsmålene handler om den amerikanske dubbingen av filmen, men ellers gir flere av svarene god bakgrunnsinformasjon om fenomener som Totoro og Kattebussen, i tillegg til naturmystikken og de buddhistiske trekkene i filmen.)

2) Gå inn på fansiden til Studio Ghibli – og skriv ut sammendraget av filmen:

<http://nausicaa.net/miyazaki/totoro/synopsis/>

La elevene få oversette et avsnitt hver, og henge de opp i rekkefølge (gjærne under tegningene deres, hvis de har fått tegne, som avsnittet passer til). Til sammen danner dette en grundig gjennomgang av filmens handling. Arbeidet med dette kan gi læreren en mulighet til å snakke med elevene om episoder de lurer en del på.

3) La en gruppe elever gå sammen om å lage en liten presentasjon av Hayao Miyazaki – mannen og filmene hans.

God informasjon om Hayao Miyazaki kan elevene finne på den engelske Wikipedia:

http://en.wikipedia.org/wiki/Hayao_Miyazaki

La dem gjerne gå inn på youtube og se presentasjonen "Hayao Miyazaki – Biography", som en amerikansk student har laget, for inspirasjon:

<http://www.youtube.com/watch?v=OsUZvc-nwtM>

Hvis dere har god nok internett-tilgang og projektor kan elevene kanskje få vise trailere til de tre Miyazaki-filmene som har gått på norsk kino i forbindelse med presentasjonen: Trailerne finner dere her:

Min nabo Totoro:

<http://www.filmweb.no/trailere/article130580.ece>

Det levende slottet:

<http://www.filmweb.no/trailere/article70651.ece>

Chihiro og heksene:

<http://www.imdb.com/title/tt0245429/trailers>